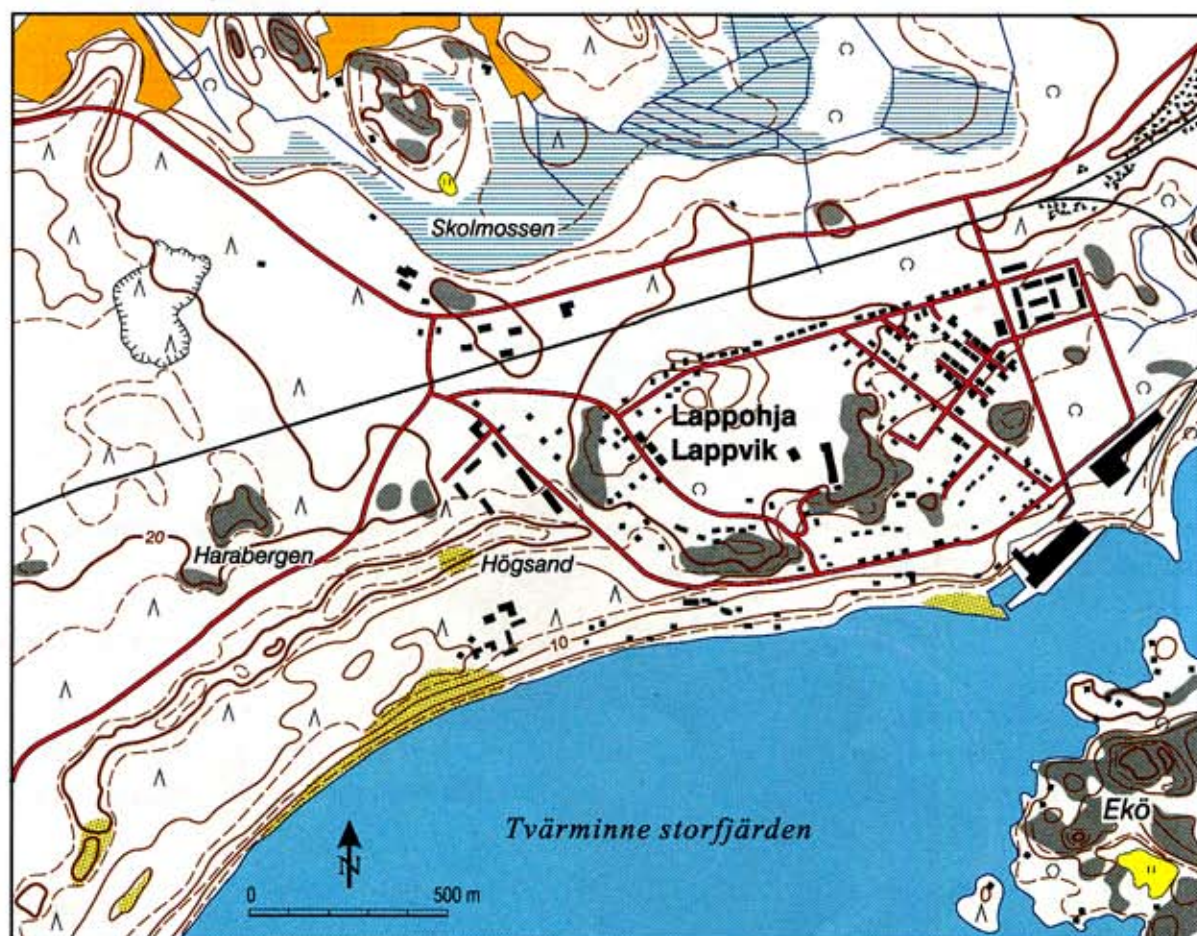

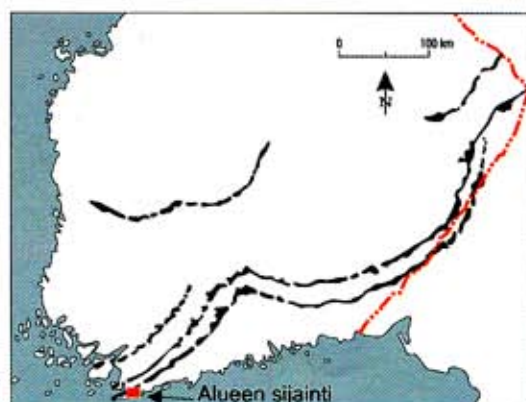
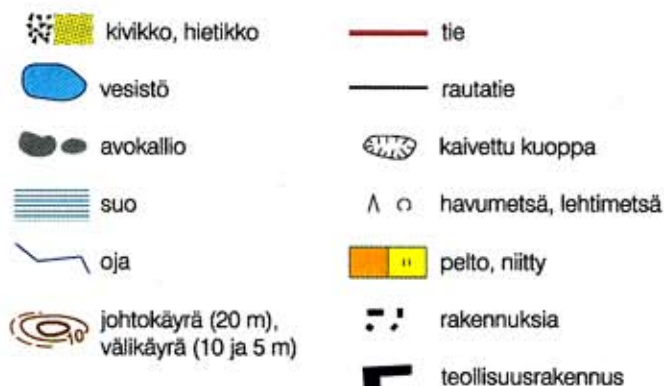

Enintään 6 tehtävään saa vastata. Tehtävät arvostellaan pistein 0–6, paitsi muita vaativammat, +:lla merkityt jokeritehtävät, jotka arvostellaan pistein 0–9. Moniosaisissa, esimerkiksi a-, b- ja c-kohdan sisältävissä tehtävissä voidaan erikseen ilmoittaa eri alakohtien enimmäispistemäärät.

1. Planetaariset ilmanpaine- ja tuulivyöhykkeet maapallolla. Havainnollista vyöhykkeisyyttä myös piirroksen avulla.
2. Oheisessa kartassa näkyy osa Hankoniemen aluetta. Miten eksogeeniset prosessit ovat vaikuttaneet alueen pinnanmuotoihin?

© Maanmittauslaitos 1999, lehti 2011 12

3. Kalastus maapallolla.

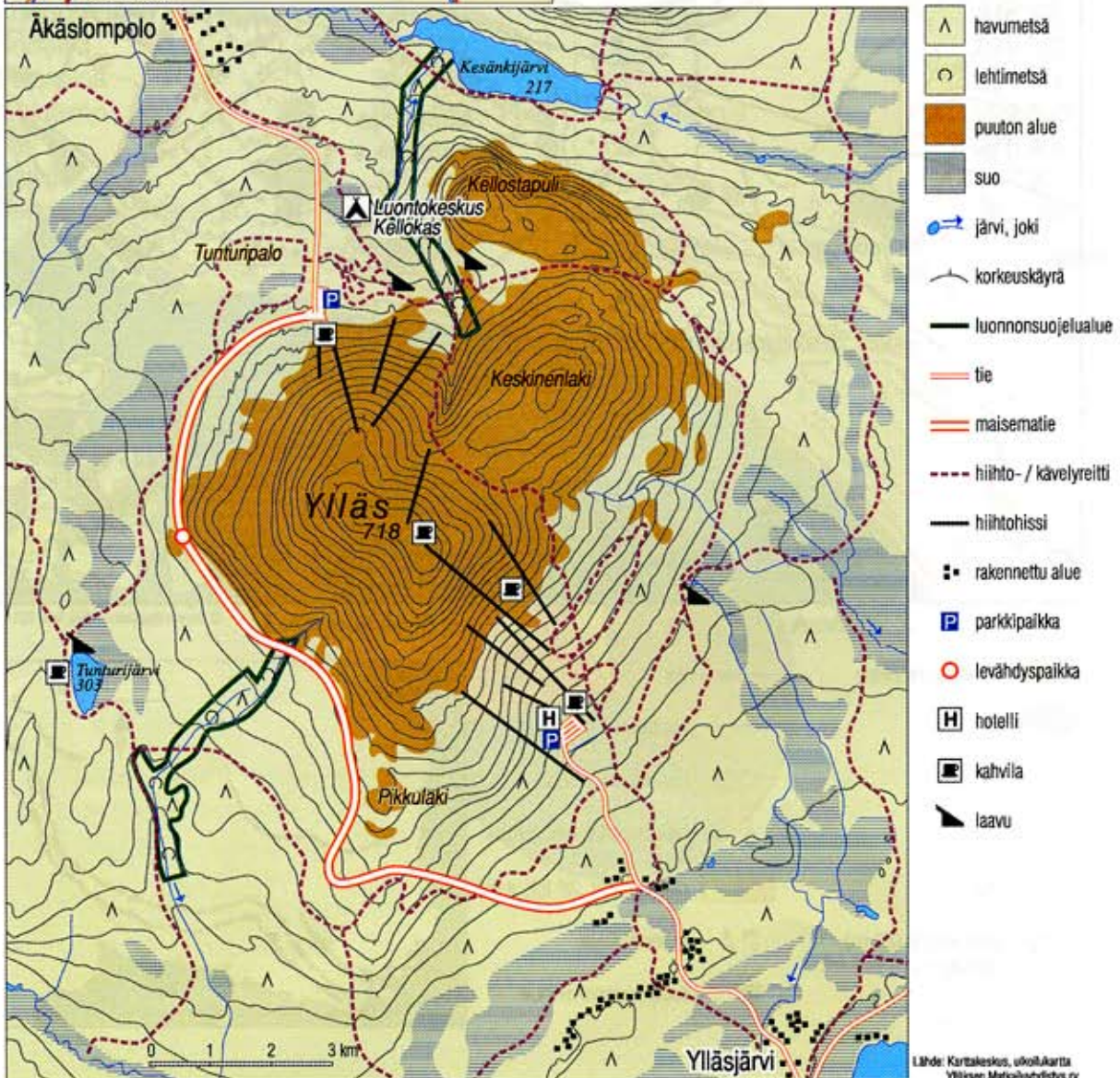
- a) Mitkä ovat maailman tärkeimmät kalastusalueet ja miksi juuri ne? Hahmottele myös maailmankartta, jossa esität tärkeimpien kalastusalueiden sijainnin.
- b) Mitä ongelmia kalastukseen liittyy?

4. Kolarin kunnassa sijaitsevan Yllästunturin kupeeseen valmistui syksyllä 2006 uusi tie. Maisematieksi kutsuttu tie yhdistää Äkäslompolan ja Ylläsjärven hiihtokeskukset ja kylät toisiinsa. Tulkitse oheisten karttojen ja taulukon avulla, mitä etuja ja haittoja tiestä todennäköisesti on alueen asukkaille, matkailulle ja luonnolle.

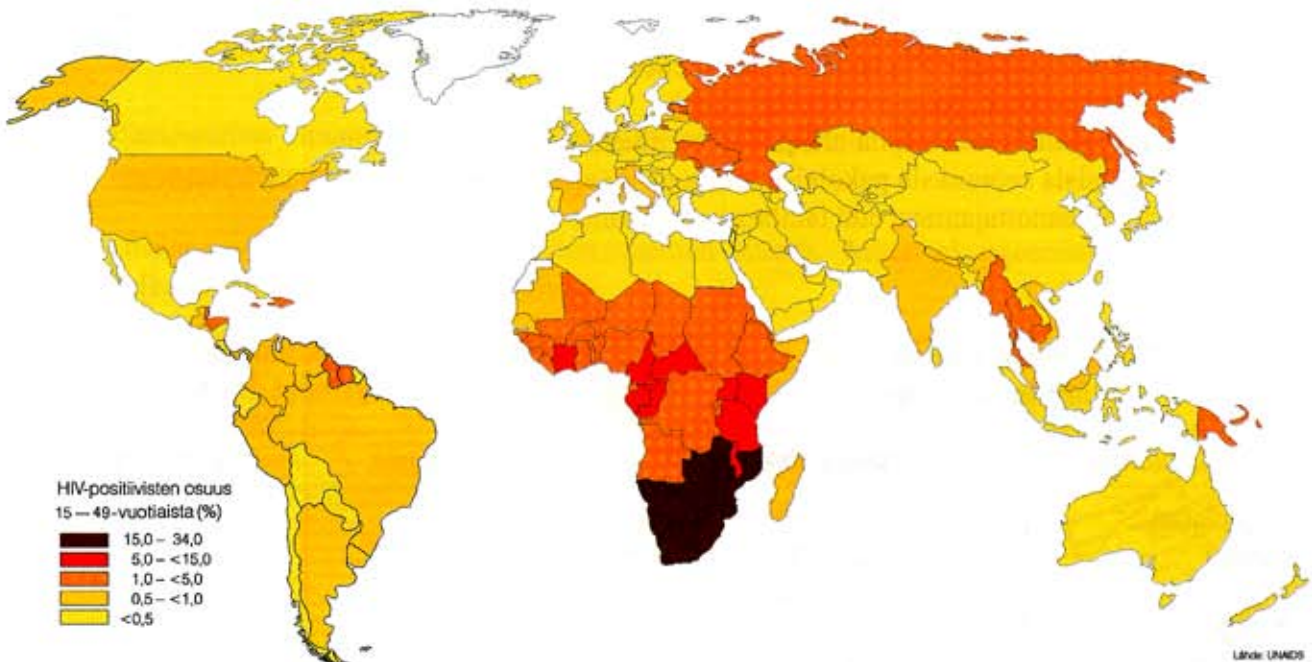

	Asukkaat 2005	Väestönkehitys 1990 – 2005	Majoituspaikat 2005
KURTAKKO	195	- 16 %	-
YLLÄSJÄRVI	197	+ 19 %	n. 6 000
ÄKÄSJOKISUU	152	- 4 %	-
ÄKÄSLOMPOLA	394	+ 28 %	n. 12 000

Lähde: Kotain kortti

Lähde: Kartakeskus, ukoilukartta
Ylläsen Matkailuyhdistys ry

5. Oheisessa kartassa on esitetty HIV-positiivisten henkilöiden osuus 15–49-vuotiaista valtioittain.
- Kuvaa HIV-tapausten alueellista jakautumista maailmassa. (2 p.)
 - Miten HIV/AIDS vaikuttaa väestönkehitykseen ja elinoloihin maapallon eri alueilla? (4 p.)

6. Millaisia erityyppisiä alueellisia riskejä esiintyy Espanjassa ja Portugalissa? Tarkastele lisäksi tarkemmin kolmen mainitsemasi riskin syitä ja ilmenemismuotoja.
7. Laadi kartta koulussa tutkimasi alueen kasvillisuudesta **tai** maankäytöstä. Kuvaile alueen kasvillisuuden tai maankäytön alueellista jakautumista. Mitkä tekijät selittävät alueellista jakautumista? Nimeä alue.

Tehtävät 8A ja 8B ovat keskenään vaihtoehtoisia. Tehtävä 8A on laadittu vanhojen, vuoden 1994 lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaan, tehtävä 8B uusien, vuonna 2005 käyttöön otettujen lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaan. Kumpaan tahansa tehtävään saa vastata.

- 8A. Mitä asioita tutkitaan, kun alueesta tehdään monipuolinen aluetutkimus? Mitkä näkökulmat ovat ominaisia erityisesti maantieteellisessä aluetutkimuksessa?

TAI

- 8B. Tehtävässä 4 tarkastellaan karttojen ja tilastojen avulla Yllästunturin rinteeseen rakennetun maisematien vaikutuksia. Mitä etua tarkastelussa saavutettaisiin, jos esitetty tieto olisi saatavilla digitaalisena paikkatietona? Millaisiin teemoihin (paikkatietoaineistoihin) kartalla näkyvät tiedot kannattaisi jakaa?

- +9. Biologisen monimuotoisuuden väheneminen maapallolla.
- Määrittele, mitä biologisella monimuotoisuudella tarkoitetaan. (2 p.)
 - Selvitä, mitkä maantieteelliset tekijät vaikuttavat biologisen monimuotoisuuden vähenemiseen maapallolla. (4 p.)
 - Tarkastele tarkemmin joitakin maapallon alueita, joilla biologinen monimuotoisuus on uhattuna. (3p.)
- +10. Oheisessa diagrammissa ja taulukoissa esitetään tietoja pakolaisuudesta.
- Mitä tarkoitetaan pakolaisuudella? (2 p.)
 - Pohdi pakolaisuuden syitä maapallon eri alueilla. (3 p.)
 - Minkälaisia seurauksia pakolaisuudesta on maapallon eri alueilla? Pohdi kysymystä sekä vastaanottajamaan että lähtömaan kannalta. (4 p.)

Tärkeimmät pakolaisten lähtömaat 2005

Lähtömaa	Pakolaisia yhteensä
Afganistan	2 379 700
Sudan	525 100
Burundi	463 100
Kongon dem. tasavalta	439 400
Somalia	352 100
Palestiina	341 800
Vietnam	340 400
Irak	279 300
Liberia	268 300
Serbia ja Montenegro	197 000

Tärkeimmät pakolaisten vastaanottajamaat 2005

Vastaanottajamaa	Pakolaisia yhteensä
Pakistan	1 084 700
Iran	716 400
Saksa	700 000
Tansania	548 800
USA	379 300
Kiina	301 000
Iso-Britannia	293 500
Tšad	275 400
Uganda	257 300
Kenia	251 300

Lähde: UNHCR 2005

Pakolaisten jakautuminen maanosittain 2005

